

Muzejska izložba knjiga u okviru
javnih i kulturnih manifestacija
– „Na istoj valnoj duljini“
i Knjižnica Tehničkog muzeja
u Zagrebu

Museum Book Exhibition
as an Integral Part of Public
and Cultural Events
– “On the same Wavelength”
and the Library of the
Technical Museum in Zagreb

Kristina Kalanj

Tehnički muzej, Zagreb
kristina.kalanj@tehnicki-muzej.hr

UDK: 069.9:02

Vrsta rada: Stručni rad

Poslano: 14.3.2015.

Primljeno: 29.8.2015.

Sažetak

Radom je predstavljena struktura planiranja i razvoja projekata muzejske izložbe knjiga iz fonda Knjižnice Tehničkog muzeja. Prikazane su konceptualne postavke, ciljevi te način na koji su izložbeni projekti ostvareni u okviru javnih i kulturnih manifestacija poput Festivala znanosti i Noći knjige, uz detaljniji osvrt na izložbu „Na istoj valnoj duljini“ iz 2014. godine. Muzejska izložba knjiga iz vlastitoga knjižničnog fonda muzejske knjižnice i njezin plasman u javnost kao integralni dio programa javnih i kulturnih manifestacija oblik je specifične djelatnosti Knjižnice Tehničkog muzeja kojim se istražuju mogući oblici kvalitetne komunikacije knjižnične građe s javnošću i ciljanim skupinama korisnika. Izložbe su obrazovnog i promotivnog karaktera, definirane su strateškim planom Knjižnice vezano uz promoviranje i izučavanje tehnike i znanosti, industrije i izumiteljstva u Hrvatskoj i svijetu te vezano uz prezentaciju i komunikaciju srodne pisane tehničke baštine.

Ključne riječi: Knjižnica Tehničkog muzeja u Zagrebu, promotivni, edukacijski i izložbeni projekti u sklopu javnih i kulturnih manifestacija, strateško planiranje, specifične djelatnosti muzejske knjižnice

Summary

The paper presents the planning and development process of a museum book exhibition of the Technical Museum Library holdings. It also describes the underlying exhibition concept, goals and its presentation within public and cultural events such as Festival of Science and Book Night, including an overview of the 2014 exhibition “Na istoj valnoj duljini” (“On the Same Wavelength”). Museum book exhibition of Library’s own book holdings and its presentation within public and cultural events is a form of Technical Museum Library’s specific professional work scope by which forms of interpretation of written works to the public and target audiences are being examined.

The exhibitions have educational and promotional character, and are defined by the Library’s strategic plan relating to promotion and study of technology, science, industry and innovation in Croatia and the world and presentation and communication of corresponding written technical heritage.

Key words: Technical Museum Zagreb Library; promotional, educational and exhibition projects within public and cultural events; museum library strategic planning; museum libraries and specific activities program

Uvod

Izložba u muzeju elementarni je oblik prezentativne muzejske komunikacije izlaganjem i interpretacijom predmeta iz zbirnih fondova dotičnog muzeja.¹ Izložbena djelatnost u Tehničkom muzeju u Zagrebu prvenstveno služi za predstavljanje i komunikaciju tehničke baštine. Tijekom godina ostvarivana je različitim izložbenim projektima: studijskim, informativnim, edukacijskim, prigodnim, postavljenima iz fundusa Muzeja te gostovanjima drugih institucija. Pored dvije tisuće tristo predmeta izloženih u stalnom postavu Muzeja, u segmentu zatvorenog fundusa predmeta i fonda knjiga, pohranjeno je više od šest tisuća predmeta, odnosno petnaest tisuća jedinica bibliotečne građe, koji su javnosti dostupni na zahtjev i putem povremenih izložaba. Izniman kulturološki i tehničko-baštinski značaj tih predmeta i bibliotečne građe utjecao je na potrebu razvoja novih oblika prezentacije i komunikacije građe iz zatvorenih spremišta putem najprikladnijeg oblika cjelovitog muzeološkog predstavljanja građe javnosti – povremenim izložbama.

Knjižnica Tehničkog muzeja tijekom posljednjih deset godina usvojila je praksu prezentiranja pisane tehničke baštine javnosti i ciljanim skupinama korisnika putem raznovrsnih projekata povremenih izložbi građe iz fonda muzejske knjižnice. Izložbama su širokoj javnosti predstavljene najznačajnije jedinice knjižne građe, kao i cijele zbirke djela pisane tehničke baštine koja svjedoče o povijesnom razvoju raznovrsnih grana tehnike i znanosti, obrta, industrije i izumiteljstva te srodnim tehničkim izumima.

Knjižnica je realizacijom izložbenih projekata unutar javnih i kulturnih manifestacija poput Festivala znanosti i Noći muzeja uvela nove oblike aktivnosti za korisnike s ciljem promocije i edukacije o tehničkim znanostima i pisanoj tehničkoj baštini. Isto tako, unapređivala je svoj rad na prikupljanju, istraživanju i obradi pisane tehničke baštine i građe čuvane u svom fondu i pridonosila daljnjem razvoju modela svoga predstavljanja javnosti.

1 Maroević, Ivo. Uvod u muzeologiju. Zagreb : Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 201.

Strateške postavke Knjižnice Tehničkog muzeja

Pravilnik o djelokrugu rada i organizaciji Tehničkog muzeja u Zagrebu² iz 1956. godine postavio je osnovne strateške smjernice stručnom i znanstvenom radu Tehničkog muzeja. Identificirao je svrhu i ulogu Muzeja kao ustanove koja djeluje na planu muzeologije s osnovnim zadatkom prikupljanja, čuvanja, zaštite, izučavanja i stručne obrade, izlaganja i stručno-edukativnog prezentiranja objekata i dokumenata s područja znanosti i tehnike od značaja za tehničko-tehnološki razvitak u svijetu, a posebice u Hrvatskoj. Isti pravilnik Tehničkom muzeju propisuje i preuzimanje uloge središnje baze za stručnu, tehničku i znanstvenu nastavu na svim razinama te, vezano uz to, organiziranje muzejskih i studijskih zbirki i izložbi.

Knjižnica Tehničkog muzeja jedina je specijalna muzejska knjižnica za znanost i tehniku u Hrvatskoj. Njezina važnost proizlazi i iz fonda koji posjeduje, tematski vezanog uz povijest i razvoj tehnike i tehnologije, djelatnost muzeja, muzejske odjele i zbirke te povijest i razvoj tehničkih znanosti u svezi s industrijom i proizvodnjom.

Strategija razvoja Knjižnice Tehničkog muzeja usklađena je sa strateškim planom Tehničkog muzeja kao muzeja znanosti i tehnologije jedinstvenoga u Hrvatskoj, a koji djeluje na nacionalnoj razini i relevantan je centar za stjecanje kako temeljnih znanja o znanosti i tehnici tako i za upoznavanje s nacionalnom znanstvenom i tehničkom baštinom i njezinim istaknutim predstavnicima. Misija Tehničkog muzeja uključuje istraživanje i prezentaciju znanstvene i tehničke baštine, odnosno predmeta i dokumentacije važne za istraživanje, zaštitu i komunikaciju te baštine.³

Petogodišnjim strateškim planom Knjižnice Tehničkog muzeja⁴ iz 2013. godine u programskom segmentu izgradnje i organizacije specifičnih djelatnosti, edukacije, strategija javnog djelovanja te vidljivosti i povezivanja, definiran je skup specifičnih ciljeva i aktivnosti: promoviranje i izučavanje tehnike i znanosti, industrije i izumiteljstva u Hrvatskoj i svijetu te prezen-

2 Pravilnik o djelokrugu rada i organizaciji Tehničkog muzeja u Zagrebu. Zagreb : Tehnički muzej, 1956. (Zagreb : Grafička škola).

3 Sukladno internom dokumentu Tehničkog muzeja : Franulić, Markita. Strateški plan Tehničkog muzeja : nacrt, 2012.

4 Sukladno internom dokumentu Tehničkog muzeja : Kalanj, Kristina. Petogodišnji strateški plan Knjižnice Tehničkog muzeja, 2013.

tacija i komunikacija srodne pisane tehničke baštine. Također, tu su i promotivne aktivnosti sa svrhom afirmacije Knjižnice i njezina fonda, promicanje čitanja i učenja, informiranje i obrazovanje. Strateški ciljevi uključuju i pridobivanje novih korisnika te proširenje suradnje na nove partnere s ciljem podizanja kvalitete programa i usluga usmjerenih prema ciljanim skupinama korisnika u znanstvenoistraživačkim procesima i sustavu cjeloživotnog obrazovanja.

Očekivani rezultati uključuju bolje razumijevanje znanosti i tehnologije te vrednovanje kulturne baštine, snažniju vidljivost i pozicioniranje u javnosti, razvoj prezentacijskih formi, oblika komunikacije i prijenosa sadržaja i znanja, povećano znanje u organizaciji projekata te višu kvalitetu programa i povećan broj korisnika.

Modaliteti komunikacije knjižnične građe s javnošću i ciljanim skupinama korisnika

Strateški plan Ministarstva kulture 2012.-2014.⁵ navodi da je jačanje participacije i kulturne potrošnje uz afirmaciju sudjelovanja u kulturi s ciljem podizanja kvalitete života stanovništva bitan čimbenik u učinkovitom funkcioniranju kulture kao sektora koji proizvodi dobra i stvara nove vrijednosti. Povećanjem broja kvalitetnih manifestacija predstavljanja knjiga, festivala, tribina i slično, povećava se dostupnost knjige i promiče kultura čitanja.

Tijekom posljednjih deset godina Knjižnica Tehničkog muzeja razvila je programske aktivnosti i projekte koji su ostvareni i predstavljeni javnosti u sklopu javnih i kulturnih manifestacija u svrhu što boljeg plasmana programa širokim krugovima korisnika i općoj javnosti (Festival znanosti⁶, Noć muzeja⁷, Noć

5 Strateški plan Ministarstva kulture Republike Hrvatske 2012.-2014. Dostupno na: www.min-kulture.hr

6 Organizatori za grad Zagreb: Sveučilište u Zagrebu, British Council i Tehnički muzej. mrežno mjesto projekta: <http://www.festivalznanosti.hr/>

7 Noć muzeja je manifestacija započeta u Republici Hrvatskoj 2005. godine kao gradski projekt sa šest zagrebačkih muzeja, a 2006. postaje nacionalni kulturni događaj, iniciran od strane Sekcije kulturnog turizma, Hrvatskog muzejskog društva, a u suradnji sa Zajednicom kulturnog turizma HGK-a i svim zainteresiranim muzejima. Akcija podrazumijeva novi, otvoreniji pristup muzejskoj i turističkoj publici te uključuje posjet izložbenom dijelu muzeja i popratnu seriju događanja (umjetničkih, modnih, književnih, glazbenih) u muzejima.

knjige⁸, Zagrebački energetska tjedan⁹). Ostvareni programi uključili su sljedeće vrste projektnih aktivnosti: tematske izložbe knjiga, predstavljanja stručnih monografija te popularnoznanstvene literature i multimedijskog izdavaštva, osnivanje knjižnične edukacijsko-informacijske zone unutar stalnog muzejskog postava, predavanja te javna čitanja.

Struktura planiranja i razvoja izložbenih projekata Knjižnice Tehničkog muzeja

Muzejske knjižnice obavljaju neke specifične djelatnosti u odnosu na druge vrste knjižnica, a one uključuju i suradnju i organizaciju izložbenih djelatnosti muzeja. Pojedine jedinice knjižnične građe mogu biti popratna građa uz izložbenu prezentaciju neke teme, ali i osnovna tema izložbe.¹⁰

U procesu strukturiranja i planiranja specifičnih izložbenih projekata Knjižnice Tehničkog muzeja izvršavanju aktivnosti pristupa se kroz tri osnovne faze: fazu analize i planiranja, izvedbenu te završnu fazu.

Faza analize i planiranja uključuje:

- ◆ identifikaciju i analizu konteksta za ostvarenje projekta: odabir i definiranje predmeta/teme i glavnih odrednica te značaja projekta
- ◆ analizu stanja i potreba, identifikaciju svrha i ciljeva te očekivanih rezultata projekta, njegovih proizvoda i učinaka, identifikaciju dodatnih vrijednosti te održivosti programa
- ◆ planiranje financijskih sredstava i izvora financiranja te definiranje rokova
- ◆ definiranje projektnih aktivnosti i razradu izložbenih nacrti i planova

8 Organizatori Noći knjige: Zajednica nakladnika i knjižara Hrvatske gospodarske komore, Knjižni blok – Inicijativa za knjigu, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba, Udruga za zaštitu prava nakladnika – ZANA, portal za knjigu i kulturu Moderna vremena Info. Noć knjige 2014. održala se pod pokroviteljstvom Vlade RH, a program obilježavanja podržao je Odjel za UNESCO pri Ministarstvu kulture RH. Noć knjige 2014. održana je 23. travnja 2014. u 156 gradova diljem Hrvatske. Više na: <http://nocknjige.hr/>

9 Zagrebački energetska tjedan održava se pod pokroviteljstvom gradonačelnika Grada Zagreba u organizaciji Gradskog ureda za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj Grada Zagreba. Više na: <http://www.zagreb-energyweek.info/>

10 Usp. Radovanlija Mileusnić, Snježana. Mjesto i uloga knjižnice u muzeju // Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova / uredile M. Willer, T. Katić Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. Str. 183.

- ◆ planiranje resursa potrebnih za izvršenje projektnih aktivnosti: građa, oprema, materijal i sirovine potrebne za izvedbu projekta, sudionici u projektu te tehnička izvedba
- ◆ planiranje promidžbe programa.

Izvedbena faza uključuje:

- ◆ organizaciju materijala i građe potrebne za izvedbu projekta
- ◆ razradu i izvršavanje projektnih aktivnosti i organizaciju suradnje sa svim uključenim subjektima
- ◆ tehnički postav
- ◆ izvedbu programa: dostupnost programa javnosti
- ◆ promidžbene aktivnosti (*web*-stranice/*web*-portali, društvene mreže, plasman tiskanoga i medijskog oglašavanja)
- ◆ praćenje uspješnosti razvoja programskih aktivnosti.

Završna faza uključuje:

- ◆ analizu pokazatelja uspješnosti i učinaka te podatkovne analize broja korisnika i odjeka u javnosti
- ◆ internu analizu i usporedbu s prethodno ostvarenim projektima i razdobljima
- ◆ alternativne plasmane programa / održivost projekata.

Temeljne konceptualne postavke izložbe knjiga iz fonda Knjižnice Tehničkog muzeja

Postavljanje knjižničnih izložbi jedno je od najmanje istraženih polja rada u knjižnicama, no ako mu se pristupa s visokom razinom planiranja i organizacije, može se nazvati umjetnošću knjižnične izložbe čija je raznolikost vezana uz maštovitost i svestranost knjižničara.¹¹ Izložbe osim kustosa, koji posjeduju specijalizirano znanje iz određenog područja, razvijaju stručnjaci komunikacijskih i informacijskih znanosti sa znanjem o pedagoškim i edukacijskim principima kako bi javnosti mogli prevoditi složene informa-

11 Usp. Tanasoca, Donald. Exhibits, Library. // Encyclopedia of library and information science. / ed. Allen Kent ; Harold Lancour. New York : Marcel Dekker, 1968. Sv. 8. Str. 289.

cije na edukativan i zabavan način.¹² „Kao visoko razvijena umjetnost, uloga knjižnične izložbe nije samo da inspirira i educira već i da služi samoj knjižnici. Kao jedna od najučinkovitijih metoda ostvarivanja medijskog publiciteta, izložba može osnažiti utjecaj na korisnike, približiti usluge, uštedjeti vrijeme, pobuditi skrivene interese i dijalog u javnosti.“¹³

Spoznaja da se pojedina tehnička knjiga može sagledati i kao medij za prenošenje informacija, ali i kao trodimenzionalan predmet, odnosno proizvod svoje okoline, a time i kao dokaz njezina kulturno-povijesnog razvoja, vezana je uz odabir specifičnih kriterija prema kojima se pojedinim knjižnim jedinicama pridaje svojstvo objekta pisane tehničke baštine.

U Tehničkom muzeju provodi se koncepcijska ideja koja nalaže da se jedinice knjižne građe odabrane za muzeološku interpretaciju i prezentaciju fizički povezuju s drugim muzejskim predmetima tehničke baštine. Time se naglašava važnost tehničkog zapisa, kao i njegove realizacije u stvarnosti. Želja je da promatrač izložbe osjeti duh ukupnosti tehničke baštine, i to kako trodimenzionalnog predmeta tako i njegove srodne pisane građe, odnosno njegov tehnički zapis, nacrt i patent. Oslanjajući se na kreativnost i estetiku u prikazu i objašnjavanju prirode tehnike i znanosti, izložbama se dobiva osjećaj kontrasta, ali i sinergije “lijepog” i “mehaničkog”.¹⁴

U osnovi svake izložbe stoji želja za komunikacijom sadržaja i artikulacijom relevantnih poruka. Dizajnom izložbenog postava ostvaruje se didaktička interpretacija izloženih objekata, a karakteristike postava utjecat će na način na koji će posjetitelj izložbe iščitavati izložene objekte. Također, kvaliteta kontekstualizacije izloženih objekata uvjetovat će snagu doživljaja izloženog objekta od strane promatrača – samo kao jednoobraznog predmeta ili kao snažnog čimbenika čovjekove povijesti s potencijalom da u promatraču izazove emocionalni angažman.¹⁵

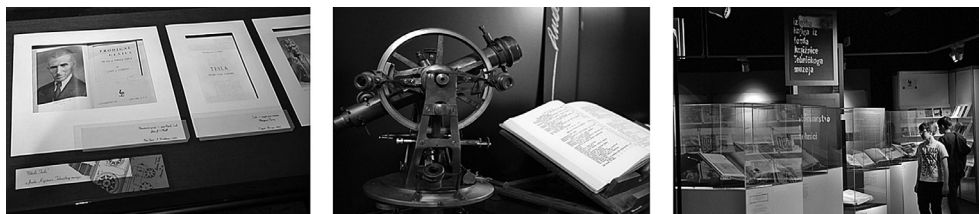
12 Usp. Exhibition development and curation. // Encyclopedia of library and information sciences. 3rd ed. Boca Raton, FL : CRC Press, 2009. Vol. 1. Str. 788.

13 Usp. Parker, Sheila M. ; Purtle, Helen R. A guide to the planning and development of exhibits for medical libraries. // Bulletin of the medical library association 46, 3(1958), Str. 335. [citirano: 2014-09-24] Dostupno i na: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC200277/>.

14 Kalanj, Kristina. Tehnička knjiga u muzejskom kontekstu : oblici prezentacije tehničke baštine kroz knjižni fond Tehničkoga muzeja u Zagrebu. // Muzeologija 48/49 (2011/2012), Str. 167.

15 Usp. Dornie, David. Exhibition design. New York ; London : W. W. Norton and Company, 2006. Str. 6.

Platformu oblikovanja izložaba knjiga iz fonda Knjižnice Tehničkog muzeja grade premise da knjiga uči i inspirira, budi stvaralačku iskru, nosi duh prošlih vremena i dokaz je stvaranja i razvoja. Slova, riječi, nacrti, formule, patentni – na papiru počiva sveukupno iskustvo i znanje iz ljudske povijesti. Takav se osjećaj pokušava pobuditi i u promatraču izložbe.

Sl. 1. Detalji izložbe „Nikola Tesla“ (2006.); „Ruđer Bošković“ (2011.) i „Vizionarstvo u tehnici“ (2013.)

Izložbe knjiga iz fonda Knjižnice Tehničkoga muzeja unutar javnih i kulturnih manifestacija: Festival znanosti

Visoka posjećenost programa javnih i kulturnih manifestacija održanih u Tehničkom muzeju, kao i muzejskog stalnog postava, motivirala je plasman izložaba knjiga iz muzejske knjižnice unutar okvira te vrste javne platforme, oblikovane prema zahtjevima i potrebama ciljanih skupina korisnika i široke publike.

Javne i kulturne manifestacije u sklopu kojih su aktivnosti predstavljene uključuju Festival znanosti kontinuirano održavan od 2003. do 2014. godine (2003. tema: genetika, 2004. tema: robotika i umjetna inteligencija, 2005. tema: klima i klimatske promjene, 2006. tema: vidjeti nevidljivo; Nikola Tesla; Vladimir Prelog, 2007. tema: hrana i zdravlje, 2008. tema: voda, 2009. tema: evolucija, 2010. tema: Zemlja, 2011. tema: svjetlost; Ruđer Bošković, 2012. tema: deseta obljetnica Festivala znanosti, 2013. tema: budućnost, 2014. tema: valovi) te Noć knjige 2014.

Festival znanosti u Hrvatskoj je pokrenut 2003. godine na inicijativu British Councila u Zagrebu, koji je u suradnji s Tehničkim muzejom osmislio sadržaj i opseg manifestacije s ciljem promocije znanosti i dijaloga javnosti sa znanstvenicima. Festival se održava već dvanaest godina zaredom

pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Organizatori su ovoga projekta Sveučilište u Zagrebu, British Council i Tehnički muzej za Zagreb, Sveučilište u Rijeci i udruga Zlatni rez za Rijeku, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera za Osijek i Sveučilište u Splitu. Tijekom posljednjeg Festivala znanosti u 2014. godini zabilježen je posjet više desetaka tisuća korisnika, od čega 4700 u Tehničkom muzeju u Zagrebu.¹⁶ Iznimno obiman program Festivala, s ukupno više stotina predavanja, prezentacija, radionica i izložaba, zbivao se na brojnim lokacijama u petnaest hrvatskih gradova.

Velika uspješnost Festivala znanosti i velik broj njegovih posjetitelja u Tehničkom muzeju poslužili su Knjižnici Tehničkog muzeja da po prvi put širokoj javnosti predstavi najznačajnija djela pisane tehničke baštine iz svojega fonda.

Ostvareni izložbeni projekti knjižnice Tehničkoga muzeja i izložba knjiga „Na istoj valnoj duljini“

Ostvarene izložbe knjiga iz fonda Knjižnice Tehničkog muzeja uključuju izložbu *Nikola Tesla – iz fonda knjižnice Tehničkog muzeja*¹⁷ (2006.), *Oton Kučera – znanstvenik, popularizator prirodoslovlja i tehnike*¹⁸ (2007.), *Aqua mobilis – izložba knjiga o primjeni vode u tehnici*¹⁹ (2008.), *Machinae novae – tehnički zapisi u ogledalu vremena*²⁰ (2009.), *Ipak se (o)kreće! – povijest astronomskih otkrića*²¹ (2010.), *Ruđer Bošković – portret znanstvenika*²² (2011.), *Deset tehnika na papiru*²³ (2012.), *Vizionarstvo u tehnici*²⁴ (2013.) i izložbu *Na istoj valnoj duljini*²⁵ (2014.).

16 Podatak sukladno internom dokumentu Tehničkoga muzeja : Izvješće o realizaciji programa rada Tehničkoga muzeja za 2014. godinu.

17 Autor izložbe i likovni postav: Kristina Kalanj.

18 Isto.

19 Isto.

20 Isto.

21 Isto.

22 Autor izložbe: Ivan Halić; koautorica izložbe: Kristina Kalanj; stručni suradnik: prof. dr. sc. Stipe Kutleša; likovni postav, izrada biste R. Boškovića i replike kupole bazilike Sv. Petra u Rimu: akademski kipar Stjepan Divković.

23 Autor izložbe i likovni postav: Kristina Kalanj.

24 Isto.

25 Isto.

„Na istoj valnoj duljini“ izložba je knjiga iz fonda Knjižnice Tehničkoga muzeja o vrstama i svojstvima valova u prirodi te srodnim tehničkim izumima, ostvarena 2014. godine. Na izložbi su predstavljena sažeta znanja vezana uz područja fizike, optike, magnetizma, elektromagnetskih, svjetlosnih i radiovalova uz vezane tehničke izume (radioprijamnik, telefon, televizijski prijamnik, petrolejska svjetiljka). Kroz presjek odabranih naslova knjiga i periodike prezentirane na izložbi, posjetiteljima je predstavljeno znanje zabilježeno u monografskim publikacijama, školskim udžbenicima i popularno-znanstvenoj literaturi nastaloj u 19., 20. i 21. stoljeću na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku. Naslovni rad izložbe sastojao se od likovnoga rada u četiri dijela pod naslovom „Četiri sekunde – hvatanje radiofrekvencije“. Svrha izložbe bila je educirati, informirati i pobuditi djelovanje znanstvene misli i mašte u pojedincu, naučiti razmišljati u duhu fizike i razvijati mogućnost mnogostruke primjene svoga znanja iz područja fizičkih pojava – valova, optike, mehanike, elektriciteta i magnetizma te brzine, topline, zvuka i svjetlosti, sve s ciljem napretka i poboljšanja kvalitete života.

Sl. 2. Detalji izložbe „Na istoj valnoj duljini“, Tehnički muzej, 2014.

Edukativno-promotivni program Knjižnice Tehničkog muzeja u sklopu manifestacije „Noć knjige“

Obilježavajući Svjetski dan knjige i autorskih prava, Knjižnica Tehničkog muzeja aktivno se priključila obilježavanju manifestacije Noći knjige 2014.²⁶

26 Organizatori Noći knjige: Zajednica nakladnika i knjižara Hrvatske gospodarske komore, Knjižni blok – Inicijativa za knjigu, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba, Udruga za zaštitu prava nakladnika – ZANA, portal za knjigu i kulturu Moderna vremena Info. Noć knjige 2014. održala se pod pokroviteljstvom Vlade RH, a program obilježavanja podržao je Odjel za UNESCO pri Ministarstvu kulture RH. Noć knjige 2014. održana je 23. travnja 2014. u 156 gradova diljem Hrvatske. Više na: <http://nocknjige.hr/>.

s tematski oblikovanim cjelovečernjim programom događanja. Tijekom manifestacije održane su raznovrsne aktivnosti u predavaonici, izložbenim dvoranama i Planetariju Tehničkog muzeja: predavanja i javna čitanja, predstavljanje knjiga i druženje s autorima, izložbe knjiga, predstavljanje muzejske nakladničke djelatnosti te okrugli stol uz noćne razgovore o knjizi.

Održana su također i dva predavanja, *Naše nebo i Oton Kučera*, posvećena prvom monografskom djelu o astronomiji pisanom na hrvatskom jeziku popularnoznanstvenog karaktera, kao i predavanje *Iščitavanje svemira*. Također su postavljene dvije izložbe knjiga: *Na istoj valnoj duljini* i *Vizionarstvo u tehnicima*, o vrstama i svojstvima valova u prirodi te najistaknutijim tehničkim izumima raznovrsnih područja tehnike i znanosti, obrta i industrije. Tijekom manifestacije održan je okrugli stol uz razgovore i noćno čitanje knjiga pod nazivom *Dvadeset godina muzejske knjige – publikacije u izdanju Tehničkog muzeja od 1994. do 2014.* Uz izložbu maketa brodica hrvatske tradicionalne brodogradnje predstavljena je i monografija *Tradicionalne brodice hrvatskoga Jadrana* autora Luciana Kebera, uz potpisivanje knjige i cjelovečernje druženje s autorom.

Navedene aktivnosti promotivno-edukativnog karaktera ostvarene su s ciljem afirmacije kulture čitanja, poticanja razgovora o literaturi i podizanja svijesti o važnosti knjige u društvenom, kulturnom i znanstvenom životu.

Zaključak

Knjižnica Tehničkoga muzeja u Zagrebu realizacijom izložbenih projekata knjiga iz svoga fonda ostvaruje svoje zadane strateške ciljeve, prvenstveno u segmentu promoviranja i edukacije o tehnicima i znanosti te prezentacije i komunikacije srodne pisane tehničke baštine sa svrhom afirmacije Knjižnice i njezina fonda te promicanja čitanja i učenja u sustavu cjeloživotnog obrazovanja.

Akumulacija iskustava i znanja ostvarenih izložbenih projekata koristi se za razvoj predstavljanja i komunikacije pisanih izvora, za edukaciju i promociju knjižnične građe koja nosi vrijednosti i značaj nacionalne i svjetske kulturne i znanstvene baštine.

Projekti muzejskih izložbi knjiga predstavljenih u okviru javnih i kulturnih manifestacija, koje u Tehničkom muzeju imaju iznimno veliku posjećenost, u prilici su širokom broju korisnicima i općoj javnosti ponuditi moguć-

nosti za informiranje i obrazovanje o povijesti društveno-tehničkog razvoja i kulturno-znanstvene baštine te pozitivno utjecati na podizanje svijesti o važnosti knjige u društvenom, kulturnom i znanstvenom životu. Na temelju navedenih načela potvrđuje se relevantna uloga muzejske knjižnice i njezinih specifičnih djelatnosti u okvirima društvenog i kulturnog razvoja.

Literatura

Dernie, David. Exhibition design. New York ; London : W. W. Norton and Company, 2006.

Exhibition development and curation. // Encyclopedia of library and information sciences. 3rd ed. Boca Raton, FL : CR C Press, 2009. Vol. 1. Str. 788-789.

Kalanj, Kristina. Tehnička knjiga u muzejskom kontekstu : oblici prezentacije tehničke baštine kroz knjižni fond Tehničkoga muzeja u Zagrebu. // Muzeologija 48/49 (2011/2012), Str. 166-175.

Maroević, Ivo. Uvod u muzeologiju. Zagreb : Zavod za informacijske studije, 1993.

Parker, Sheila M. ; Purtle, Helen R. A guide to the planning and development of exhibits for medical libraries. // Bulletin of the medical library association 46, 3(1958), 335-343. [citirano: 2014-09-24] Dostupno na: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC200277/>.

Pravilnik o djelokrugu rada i organizaciji Tehničkog muzeja u Zagrebu. Zagreb : Tehnički muzej, 1956. (Zagreb : Grafička škola).

Radovanlija Mileusnić, Snježana. Mjesto i uloga knjižnice u muzeju // Arhivi, knjižnice, muzeji : mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture : zbornik radova / uredile M. Willer, T. Katić. Zagreb : Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. Str. 174-186.

Strateški plan Ministarstva kulture Republike Hrvatske 2012.-2014. Dostupno na: www.min-kulture.hr

Tanasoca, Donald. Exhibits, Library. // Encyclopedia of library and information science. / ed. Allen Kent ; Harold Lancour. New York : Marcel Dekker, 1968. Sv. 8. Str. 289-296.